

## MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ OZBROJENÝCH SIL USA

Příslušníkům amerických ozbrojených sil nabízejí vzdělávací střediska druhů ozbrojených sil široké spektrum studijních možností, kurzů a vzdělávacích programů, včetně adres škol a seznamů pedagogických pracovníků. Detailní údaje poskytuje v jednotlivých případech příslušný vojenský personální úřad.

Vysokoškolské vzdělání je podmínkou pro získání důstojnické hodnosti.

Vojní a poddůstojníci všech druhů vojsk se mohou ucházet o studium na některé z **vojenských akademií**, kde je přijetí podmíněno:

- státním občanstvím USA,
- bezúhonným morálním profilem,
- studijními předpoklady,
- věkem 17 až 22 let a zdravotními předpoklady.

Uchazeč musí být svobodný a bezdětný.

Pozemní vojsko, námořní pěchota, vojenské námořnictvo a vojenské letectvo mají své vlastní vojenské akademie.

Vybraní uchazeči absolvují čtyřleté studium, po jehož skončení jsou jmenováni důstojníky a vracení se ke svému původnímu druhu ozbrojených sil. Tam je jim stanoven minimální časový závazek, který je nutno odsloužit.

Další vzdělání zajišťuje svým podřízeným Ministerstvo obrany USA. Povýšení do vyšší důstojnické hodnosti je podmíněno doplňováním vzdělání s cílem neustále zvyšovat technickou připravenost a znalosti odborné problematiky.

Po odsloužení stanoveného časového závazku může absolvent vojenské akademie rozšiřovat dále svoje vzdělání na některé z **mezioborových štábních vysokých škol**, určených pro studenty - důstojníky středních hodností.

Patří mezi ně:

- Vysoká škola pro velitele a štáby pozemního vojska,
- Vysoká škola pro velitele a štáby vojenského loďstva,
- Vysoká škola pro velitele a štáby vojenského letectva.

▲ **Vysoká škola pro velitele a štáby pozemního vojska** rozvíjí taktické bojové dovednosti na úrovni prapor, brigáda, divize a sbor. Učební programy jsou zaměřeny na organizaci a vedení podpůrných bojových operací, operační umění a základy vojenské strategie s důrazem na plánování, organizaci a řízení bojové činnosti.

Jeden učební cyklus trvá 10 měsíců a účastní se ho cca 1200 studentů všech druhů ozbrojených sil a asi 100 důstojníků ze zahraničí. Sekce korespondenčního studia této školy vede kurzy pro 35 000 důstojníků v činné službě i v záložních jednotkách.

▲ **Vysoká škola pro velitele a štáby vojenského námořnictva** je součástí akademie vojenského námořnictva. Nabízí rovněž 10měsíční kurz, skládající se ze tří částí: taktika a strategie námořních operací, organizace a řízení součinnostních operací, zásady národní bezpečnosti.

▲ **Vysoká škola pro velitele a štáby vojenského letectva** připravuje důstojníky na velení jednotkám vzdušných sil a prostředků. Náplní 40týdenního kurzu (rozděleného do částí: velení a bojová podpora ostatních druhů ozbrojených sil, taktika a základy strategického použití vzdušných sil, zásady národní bezpečnosti), jsou taktické a strategické válečné hry, které zdůrazňují využití letectva při podpoře operací pozemního vojska. Jeden učební cyklus má kapacitu asi 430 důstojníků vojenského letectva a 150 důstojníků jiných druhů vojsk, včetně zahraničních studentů.

Vrcholovou institucí amerického vojenského vzdělávacího systému představuje **Univerzita národní obrany** (The National Defence University), založená roku 1976 a určená **pro všechny druhy ozbrojených sil**. Patří k ní:

- Státní vysoká válečná škola,
- Vysoká technická škola ozbrojených sil,
- Vysoká škola ozbrojených sil.

K této univerzitě dále patří Státní institut pro strategická studia a Institut pro vyšší vojenská studia. Odlišnosti uvedených škol (součástí Univerzity národní obrany), z nichž každá je samostatnou organizační jednotkou s vlastními vzdělávacími programy, lze charakterizovat takto:

▲ **Státní vysoká válečná škola** připravuje vyšší důstojníky a civilní státní zaměstnance na velitelské a řídicí funkce ve vyšších štábech amerických ozbrojených sil. K hlavním studijním oborům patří státní bezpečnostní politika a vojenská strategie.

▲ **Vysoká technická škola ozbrojených sil** připravuje vybrané vyšší důstojníky a civilní státní zaměstnance na místa poradců v průmyslu a funkce řídicích pracovníků ve federální vládě. Absolventi jsou vyhledávanými odborníky v managementu zbrojního průmyslu a hospodářské mobilizace.

▲ **Vysoká škola ozbrojených sil** připravuje vyšší důstojníky pro službu ve vševojsových jednotkách. Její učební programy jsou specializovány na integrované využití pozemních, leteckých a námořních jednotek, na C<sup>3</sup>I, na plánování a využívání prostředků REB a klamných prostředků v rámci celkové válečné strategie.

V roce 1990 byla Univerzitou národní obrany založena také **Škola managementu informačních zdrojů**. Jejím úkolem je příprava specialistů z řad důstojníků i civilních zaměstnanců na funkce v řídicí sféře centrálních informačních institucí.

K vrcholným vzdělávacím střediskům amerického vojenského školství patří dále:

- Vojenská vysoká škola pozemního vojska,
- Vysoká škola vojenského námořnictva,
- Vysoká škola vojenského letectva.

▲ **Vojenská vysoká škola pozemního vojska** v Carlisle Barracks byla založena v roce 1901. Studijní program v délce 10 měsíců je zaměřen na využití pozemního vojska v míru i za války. Převážná většina důstojníků v hodnostech podplukovník - plukovník je příslušníky pozemního vojska s přibližně 20letou praxí v armádě. Výuky se pravidelně zúčastňuje i několik příslušníků jiných druhů ozbrojených sil a posluchačů ze zahraničních armád.

Pro příslušníky ozbrojených sil v činné službě, záložní důstojníky a členy Národní gardy, kteří nemohou navštěvovat denní studia, zajišťuje tato škola dvouleté korespondenční kurzy.

▲ **Vysoká škola vojenského námořnictva** v Newportu byla založena v roce 1884. Její studijní programy jsou zaměřeny na rozvoj schopností studentů v celé šíři rozhodovacího procesu na nejvyšších místech velení ve vojenském námořnictvu. Je školou pro vyšší důstojníky, kteří jsou připravováni pro výkon funkcí na úrovni strategického řízení. Má také víceoborový program pro vybrané zahraniční studenty v hodnosti námořního kapitána nebo ve funkci velitele lodi. Škola umožňuje korespondenční formou studium pro více než 1300 studentů.

▲ **Vysoká škola vojenského letectva** na letecké základně Maxwell byla založena v roce 1946 a je nejstarší svého druhu. Škola připravuje vyšší důstojníky na velitelské a štábní funkce ve vrcholných orgánech amerického vojenského letectva. Jednotný studijní program trvá 44 týdnů a mohou jej absolvovat i zahraniční letečtí specialisté.

Ministerstvo obrany USA řídí další tři školy, na kterých je možno získat buď lékařské vzdělání nebo akademické tituly v různých technických oborech. Jsou to Univerzita lékařských věd ozbrojených sil, Postgraduální škola námořnictva a Technický institut vojenského letectva.

▲ **Univerzita lékařských věd ozbrojených sil** je určena pro přípravu zdravotnických kádrů pozemního vojska, vojenského námořnictva, vojenského letectva

a státní zdravotnické služby USA. Civilní a vojenští zájemci mohou požádat o přijetí na čtyřletý studijní obor na lékařské univerzitě F. Edward Herbert School. Civilní zájemci nesmí být starší 27 let a vojáci v činné službě musí být ve věku do 33 let. Všichni uchazeči musí splňovat osobní a fyzické předpoklady pro přijetí do ozbrojených sil a akademické požadavky. Při vstupu do školy jsou jmenováni do nejnižších důstojnických hodností a mají status záložníků.

V průběhu studia dostávají plnou mzdu a výhody, vyplývající ze studia. Všechny učební pomůcky jsou poskytovány zdarma.

Po ukončení studia získávají absolventi hodnost kapitána a diplom doktora lékařských věd. Jejich povinností je sloužit v činné službě nejméně 7 let. Ti, kteří nastoupili ke studiu v roce 1992, mají kromě toho povinnost sloužit ještě 6 let v záložních jednotkách. Tato povinnost se snižuje vždy o dva roky za každý rok, odsloužený v činné službě nad 7 let.

Univerzita organizuje také vzdělávací programy, které umožňují získávat další vědecké hodnosti v oboru medicíny.

▲ **Postgraduální škola námořnictva** v Monterey, Cal., nabízí více než 30 vzdělávacích oborů v rozsahu od oceánografie, hydroakustiky až po elektroniku a výpočetní techniku.

I na této škole dostávají posluchači během studia plný plat a příplatky.

▲ **Technický institut vojenského letectva** nabízí široký rozsah vědních oborů v oblastech raketové techniky, specializovaných oborů leteckého inženýrství a astronautiky. Umožňuje denní i dálkové studium a přijímá ke studiu také zahraniční zájemce.

Mimo uvedených možností odborného vojenského studia nabízejí všechny druhy ozbrojených sil svým příslušníkům programy k získání vyššího vzdělání na **civilních školách**. V rámci těchto programů mohou vojáci v činné službě i veteráni dostávat různé půjčky, stipendia a podpory jako civilní studenti. Všechny detaily o tomto zabezpečení je možné získat u poradce pro výchovu a vzdělávání na každé vojenské základně. K hlavním druhům finanční pomoci vojákům v činné službě i vysloužilcům patří program **Montgomery GI Bill**, a proto se pokusím jej krátce charakterizovat.

Tento program je základním prostředkem finanční pomoci vojákům při rozvoji vzdělání na civilních školách. Příslušník ozbrojených sil se stává jeho účastníkem zcela automaticky při nástupu do činné služby, pokud se jej písemně nevzdá během prvních dvou týdnů.

V průběhu prvních 12 měsíců je účastníkovi měsíčně strháváno z platu 100 USD. Tyto srážky nemohou být refundovány nebo zastaveny. Pokud voják během služby zemře, jsou jeho příspěvky vráceny pozůstalým.

Po složení 1200 USD získává voják nárok na studijní finanční podporu až do výše 12 600 USD. Podmínkou čerpání těchto výhod je ukončené středoškolské vzdělání před skončením služebního závazku. Program Montgomery GI Bill nelze využít při leteckém výcviku a při jeho čerpání s ním nelze slučovat jiné podpůrné finanční prostředky na placení školného.

Uvedené výhody jsou poskytovány u denního studia maximálně po dobu tří let. Studijní programy, které lze hradit z tohoto účtu, musí být schváleny Oddělením pro záležitosti vysloužilců (Department of Veterans Affairs), které má dohody s většínou vysokých škol a univerzit.

Vysloužilci, kteří chtějí čerpat výhody programu, musí mít čestně splněný závazek a mohou o ně požádat do deseti let po odchodu z činné služby. Veteráni z Vietnamu, pro které byl zřízen speciální program Vietnam GI Bill a kteří byli nepřetržitě ve službě od 19. 10. 1984 do 30. 6. 1988, mohou rovněž využít výhod programu Montgomery GI Bill.

Důležitou oblastí vzdělávání, která spadá do péče Ministerstva obrany, je vzdělávání manželek a dětí příslušníků amerických ozbrojených sil a k tomu účelu je Ministerstvem obrany spravováno více než 300 základních a středních škol pro rodinné příslušníky vojáků v činné službě.

Do kompetence Ministerstva obrany USA patří dva systémy vzdělávání dětí - jeden na území USA a druhý v zahraničí. Ten se nazývá Školy pro rodinné příslušníky (DoD Dependents Schools) a má v 19 zemích světa cca 250 škol, zaměstnávajících 9000 učitelů se 132 000 žáky. Místa ve školách jsou zaručena pro příslušníky ozbrojených sil, kteří mají oficiálně povoleno vzít s sebou do zahraničí rodinné příslušníky. Děti nevojáků jsou přijímány jen v případě nenaplnění a platí základní výši školného, děti vojáků jsou přijímány zdarma.

-RK-

#### **Prameny:**

- **Supplement to Army Times, Navy Times, Air Force Times č. 4/1992 - Handbook for military families.**

---

## **ZMĚNY FRANCOUZSKÉ OBRANNÉ STRATEGIE - SÁZKA NA VESMÍR**

Výdaje na armádu jsou snižovány na celém světě, proto i Francie opouští svou tradiční vojenskou koncepci nezávislé jaderné obrany a snaží se vysoké vojenské náklady sdílet spolu se svými evropskými partnery.